

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของนักตรวจสอบ ภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษา สำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่

FACTOR RELATED TO THE READINESS OF TAX AUDIT OFFICER FOR ASEAN ECONOMIC COMMUNITY: A CASE STUDY OF THE BUREAU OF LARGE BUSINESS TAX ADMINISTRATION

ลภัสรดา รังสิพรหมณ์กุล*

Lapasrada Rangsiphamkul*

ธนิดา จิตร์น้อมรัตน์**

Thanida Chitnomrath**

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจอาเซียนคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

* Student of Master of ASEAN Business, Faculty of Business Administration, Dhurakij Pundit University

* Email: lprd.noo@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** Assoc. Prof. in Finance, Faculty of Business Administration, Dhurakij Pundit University

** Email: thanida@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี สำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ การศึกษาใช้วิธีวิจัยแบบผสมคือ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อมาวิเคราะห์ทางสถิติตัวอย่างที่เก็บได้จากนักตรวจสอบภาษีสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่มีจำนวน 194 ชุด วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษาเชิงสถิติได้ข้อสรุปว่า 1) นักตรวจสอบภาษีของสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเพศ อายุ และอายุการทำงาน ที่แตกต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เฉพาะในด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เฉพาะในด้านบัญชี ด้านภาษี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความพร้อมนักตรวจสอบภาษี

ABSTRACT

This research aims to study the levels of the readiness of tax audit officers toward ASEAN Economic Community (AEC), The Bureau of Large Business Tax Administration, and to study the relationship between the personal factors and the readiness toward AEC of tax audit officers, The Bureau of Large Business Tax Administration as well as to study factors relating to the readiness toward AEC of tax audit officers, The Bureau of Large Business Tax Administration. The study utilized a mixed research method by using qualitative research with in-depth interviews, the information from the interviews was then analyzed by content analysis and quantitative research with questionnaires to gather data for statistical analysis. Samples collected from tax audit officers, The Bureau of Large Business Tax Administration are 194 units. The software package was applied as statistical analysis tool. Descriptive statistics were generated using SPSS.

The results of quantitative research concluded that there was 1) the personal factors that the differences of gender, age and work experience affected to the readiness toward AEC of tax audit officers 2) the organization policy was related to the readiness toward AEC of tax audit officers especially in accounting, tax, legal and information technology 3) the support from organization was related to the readiness toward AEC of tax audit officers especially in accounting, tax and information technology

Keywords: The ASEAN Economic Community (AEC), The Readiness, Tax Audit Officers

บทนำ

กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้ภาษี 5 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรแสตมป์ เพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลนำมาใช้พัฒนาประเทศ โดยมีหน้าที่กำกับและตรวจสอบการปฏิบัติตามภาษีให้เป็นไปตามมาตรฐาน ติดตามและเร่งรัดภาษีอากรค้าง รวมทั้งปรับปรุงตัวบทกฎหมายและระบบการบริหารจัดเก็บภาษีเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศสำหรับภาคธุรกิจขนาดใหญ่กรมสรรพากรมีหน่วยงานที่เรียกว่า สำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ของการจัดเก็บภาษีอากรกิจการขนาดใหญ่ที่มีรายได้ต่อปีสองพันล้านบาทขึ้นไป ซึ่งเมื่อมีการรวมกลุ่มประเทศ ประกอบด้วย ประเทศกัมพูชาไทย บรูไน พม่าฟิลิปปินส์ มาเลเซียลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย เป็นกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว ย่อมส่งผลให้หน่วยงานนี้มีผู้เสียภาษีที่เป็นชาวต่างชาติ กิจการข้ามชาติ และการค้าระหว่างประเทศที่อยู่ในกลุ่มอาเซียนด้วย (กระทรวงการคลัง, 2553) โดยผลดีของยุทธศาสตร์การรวมตัวของประชาคมอาเซียนคือ ช่วยทำให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกมีความเชื่อมโยงกันทางด้านเศรษฐกิจได้ง่ายและมากขึ้น เป็นการสนับสนุนการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558) จึงทำให้กรมสรรพากรต้องปรับแผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กรมสรรพากร, 2556) และเพื่อให้หนักตรวจสอบภาษีของกรมสรรพากรได้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับการที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน

อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) ได้ทำการวิจัยเพื่อตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่เป็นหนักตรวจสอบภาษีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษานั้นพบว่า เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง มีความพร้อมด้านภาษี ด้านวิชาชีพบัญชี และด้านกฎหมาย อยู่ในระดับต่ำมาก โดยการศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่ได้ทำการศึกษากลุ่มหนักตรวจสอบภาษีจากสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งเป็นการศึกษาสถานการณ์ก่อนการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ดังนั้น เมื่อเวลาและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป คือมีการรวมกลุ่มอาเซียนเกิดขึ้นแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะขยายการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของหนักตรวจสอบภาษีไปยังกลุ่มหนักตรวจสอบภาษีจากสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดทำการวิจัยหนักตรวจสอบภาษีในกลุ่มนี้มาก่อนว่าปัจจุบันหลังการรวมตัวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการ หนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่มีความพร้อมมากน้อยอย่างไร ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยสำคัญเพิ่มเติมที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของหนักตรวจสอบภาษี คือปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร และปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร อีกทั้งศึกษาความพร้อมที่จำเป็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มเติมด้วย เพราะหนักตรวจสอบภาษีจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการใช้ข้อมูลระบบเชื่อมโยงข้อมูลภาษีต่างประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะมีใช้ในอนาคตได้ด้วย การศึกษาวิจัยเพิ่มมากขึ้นในประเด็นดังกล่าวก็เพื่อให้เกิดความชัดเจนในความเป็นมืออาชีพของหนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ในปัจจุบัน เพราะหนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ควรมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่กับผู้เสียภาษีที่เป็นชาวต่างชาติ กิจการข้ามชาติ การค้าระหว่างประเทศ และผู้เสียภาษีในประเทศ ทั้งนี้เพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการลงทุนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีการลงทุนใหม่ๆ จากประเทศสมาชิกอาเซียนมายังประเทศไทย อันจะส่งผลให้มีผู้ประกอบการหรือผู้เสียภาษีจากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะศึกษาในเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของหนักตรวจสอบภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่” เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของหนักตรวจสอบภาษี สำหรับการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่

ขอบเขตการทำวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่ - ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่เป็นข้าราชการดำรงตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ กรมสรรพากร
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา - ในการศึกษาได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้
 - 1) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และอายุการทำงาน ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร และปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษี
 - 2) ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษี ได้แก่ องค์ความรู้ด้านภาษา องค์ความรู้เรื่องการจัดเก็บภาษี (ด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านกฎหมาย) และองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับของความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ กรมสรรพากร หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มากขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากร

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น สามารถชาย จอมวิญญา (2554) อ้างถึงใน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน 2554, น.119) กล่าวว่า ส่วนราชการควรจะมีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากร โดยต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ข้าราชการทุกคนได้รู้และตระหนักว่า การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องของทุกคน ทุกคนควรมีความรู้และผูกพันกับอาเซียนมากขึ้น โดยเฉพาะกระทรวงหลักและมีบทบาทด้านนี้ ควรจะมาจัดรูปแบบของตัวเองว่า มีหน่วยงานไหนที่เกี่ยวข้องบ้าง แล้วก็ควรมาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการทั้งเชิงรุกและเชิงรับให้ดีสำหรับนักตรวจสอบภาษี กรมสรรพากร (2555) ได้กำหนดหน้าที่ของนักตรวจสอบภาษีไว้อย่างชัดเจนว่าตรวจสอบผู้เสียภาษีที่เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในความดูแล ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เช่น ตรวจสอบสภาพกิจการ วิเคราะห์ข้อมูล การยื่นแบบชำระภาษี เป็นต้น เพื่อให้การบริการจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างถูกต้องเสมอภาคครบถ้วน

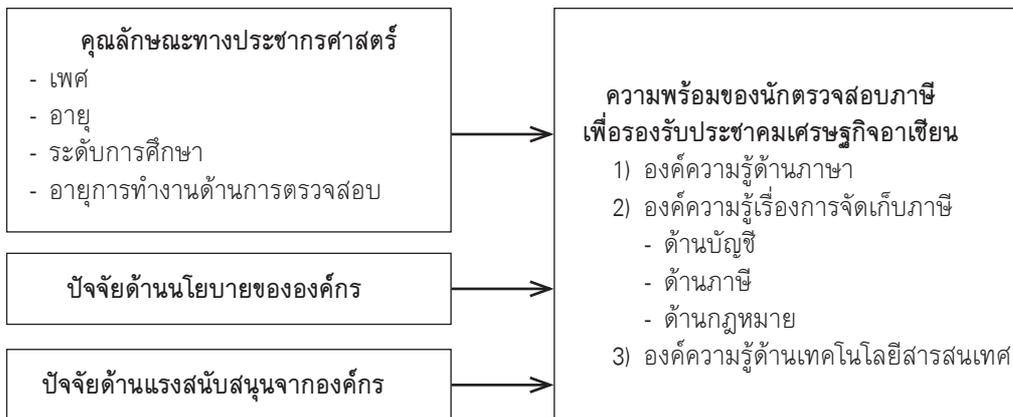
โดยกรมสรรพากร (2556) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลัง เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในประเด็นที่เกี่ยวกับบุคคลากรไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถทำงานรองรับการเข้าสู่ AEC และจัดให้มีการพัฒนาความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียม และก้าวสู่การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก

สำหรับงานวิจัยสำคัญ ได้แก่ งานวิจัยของ อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) นฤมล สุมรรคา (2554) และกิตติยาภรณ์อินธิปิก (2557) งานวิจัยเหล่านี้ตรวจสอบเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์) กับความพร้อม 3 ด้าน คือความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความรู้ด้านวิชาชีพ (บัญชี ภาษี และกฎหมาย) และความรู้ด้านภาษา โดยอารีรัตน์ แก้วศรี (2556) พบว่า อายุและการศึกษามีผลต่อความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่ นฤมล สุมรรคา (2554) ตรวจสอบเฉพาะความพร้อมของนักบัญชีไทยในสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี และพบว่า นักบัญชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง โดยระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมอย่างมาก แตกต่างจากงานวิจัยของกิตติยาภรณ์ อินธิปิก (2557) ที่ศึกษานักบัญชีไทยจากสาขาวิชาชีพบัญชีและได้ผลลัพธ์จากการศึกษาว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทย โดยนักบัญชีไทยมีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับต่ำถึงปานกลาง

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานักตรวจสอบภาษี ว่า นักตรวจสอบภาษีควรมีความรู้ด้านใด เช่น การจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน กฎหมายและมาตรการทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านภาษาอังกฤษ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น และเพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแท้จริงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยอะไรอีกบ้างนอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคล อันเป็นที่มาของกรอบการวิจัยตามภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กับงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพมาปรับแบบสอบถามและตัวแปรเพื่อใช้วิเคราะห์ในเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเลือกผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญ คือบุคลากรที่เป็นข้าราชการของสำนักบริหารการศึกษาระดับจังหวัด กรมสรรพากร ดำรงตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีอายุการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีเกิน 20 ปี โดยวิธีเจาะจงเลือก เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน และผู้ดำรงตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีระดับเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแนวคำถามลักษณะเป็นคำถามแบบเปิด โดยได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นคำถามให้ครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัยที่ต้องการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การขออนุญาตบันทึกเสียงและการจดบันทึกเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ และให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระจนกว่าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีสิ่งที่ยอยากจะทำต่อไป จึงเป็นอันเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ข้อมูลที่จะถูกนำมาสรุปสาระสำคัญของเนื้อหา แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำมาจับประเด็นรายละเอียด นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน สร้างหัวข้อสรุปรายละเอียดข้อมูล และปรับแบบสอบถามที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้วิเคราะห์ในเชิงปริมาณรวมทั้งปรับกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยด้วย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้ว่า 1) นักตรวจสอบภาษีควรมีความพร้อมในด้านภาษาอังกฤษ ด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอื่นๆ เช่น นักตรวจสอบภาษีควรจะต้องรู้วัฒนธรรมของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย 2) นักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารการศึกษาระดับจังหวัดส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งเกิดประสพการณ์จากงานที่ทำในปัจจุบัน ยกเว้นการสนทนาภาษาอังกฤษยังคงมีความพร้อมในระดับน้อย 3) ปัจจัยที่จะทำให้มีความพร้อมมากขึ้น ได้แก่ ด้านนโยบายขององค์กร กรมสรรพากรจะต้องให้ความสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านบุคคล นักตรวจสอบภาษีจะต้องมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง และต้องตื่นตัวที่จะเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรคือบุคลากรที่เป็นข้าราชการ ดำรงตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารการศึกษาระดับจังหวัด กรมสรรพากร จำนวนทั้งสิ้น 330 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารทรัพยากรบุคคล กรมสรรพากร, กุมภาพันธ์ 2559) โดยทำการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ 5% ได้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 181 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่วนที่ 3 ความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่วนที่ 4 ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้ได้แบบสอบถามหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากที่สุด ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีการส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความครบถ้วน และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาการวิจัย ก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง 2) การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้มีการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น กลับกลุ่มทดสอบ จำนวน 30 ชุด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Coefficient of Alpha: α) เพื่อความถูกต้อง โดยงานวิจัยนี้มีระดับความคงที่ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.894

จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้ข้อมูลจากตัวอย่างที่สมบูรณ์ จำนวน 194 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนการประมวลผลของข้อมูล คือ 1) การตรวจสอบข้อมูล 2) การลงรหัส 3) การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสมาบันทึกโดยการใส่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ใช้สำหรับการบรรยาย คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งในการวิจัยนี้จะใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติแบบการทดสอบ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (T-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc Tests ด้วยวิธี LSD) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์สรุปได้ว่า นักตรวจสอบภาษีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 87.1 และ 12.9 ตามลำดับ มีช่วงอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.9 ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 59.3 และมีอายุการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีระหว่าง 11 - 15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.4

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษี

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสำคัญ
1. ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร	3.2849	0.84139	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร	4.0702	0.63939	มาก

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากกว่าปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร หากจำแนกในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร นักตรวจ สอบภาษีให้ความสำคัญเรื่องการที่องค์กรจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมาคือการที่องค์กรมียุทธศาสตร์เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.45) ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลัง กรมสรรพากร (2556) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร ซึ่งกรมสรรพากรจะเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรโดย จัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในองค์กร และพัฒนาความพร้อม ทักษะด้านภาษา การเจรจา กฎหมายระหว่างประเทศ แก่เจ้าหน้าที่ อีกทั้งนักตรวจสอบภาษียังให้ความสำคัญกับการที่องค์กรสามารถประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (ค่าเฉลี่ย 3.43) ซึ่งสอดคล้องกับกรมสรรพากร (2556) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการของภูมิภาค ซึ่งกรมสรรพากรจะพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและป้องกันการเลี่ยงภาษี สำหรับปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร พบว่า นักตรวจสอบภาษีให้ความสำคัญเรื่องการได้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.34) รองลงมาคือ ต้องการโอกาสการเติบโต

ในหน้าที่การงาน (ค่าเฉลี่ย 4.27) และต้องการให้บริการอย่างมีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.14) ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะช่วยให้กรมสรรพากรสามารถนำไปใช้เป็นแรงกระตุ้นเพื่อพัฒนาความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีได้

ส่วนที่ 3 ความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักตรวจสอบภาษี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี

ความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพร้อม
1) องค์ความรู้ด้านภาษา	2.646	0.83178	ปานกลาง
2) องค์ความรู้เรื่องการจัดเก็บภาษี ด้านบัญชี	3.0627	0.66011	ปานกลาง
3) องค์ความรู้เรื่องการจัดเก็บภาษี ด้านภาษี	2.992	0.63799	ปานกลาง
4) องค์ความรู้เรื่องการจัดเก็บภาษี ด้านกฎหมาย	2.6103	0.81761	ปานกลาง
5) องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.5918	0.78874	มาก
ระดับความพร้อมเฉลี่ย	2.9806	0.61103	ปานกลาง

สรุปได้ว่า นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านภาษา และด้านกฎหมาย ตามลำดับ

1) ด้านภาษา นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถในอ่านภาษาอังกฤษ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.9) รองลงมาคือ ความพร้อมในการเข้าสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษ (ค่าเฉลี่ย 2.74) และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับผู้เสียภาษีชาวต่างชาติ (ค่าเฉลี่ย 2.7) ตามลำดับ และมีความสามารถในการจัดทำรายงานด้วยภาษาอังกฤษ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.37) อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานไม่ต้องจัดทำรายงานด้วยภาษาอังกฤษ นักตรวจสอบภาษีจึงไม่มีความชำนาญด้านนี้

2) ด้านบัญชี นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมด้านบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับความสามารถทางบัญชีเพื่อการตรวจสอบภาษี มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.41) อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานนักตรวจสอบภาษีต้องมีความรู้ด้านบัญชีและต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบัญชีและภาษีเพื่อให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และโดยตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีเป็นผู้ที่จบการศึกษาสาขาการบัญชี จึงทำให้ด้านบัญชีนักตรวจสอบมีความพร้อมด้านนี้

3) ด้านภาษี นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมด้านภาษีอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับการติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษี มาตรการภาษีที่ออกใหม่ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.25) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่กำกับดูแล (ค่าเฉลี่ย 3.1) และการตรวจสอบภาษีที่มีรายการค้าระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.04) ตามลำดับ อาจเป็นเพราะนักตรวจสอบภาษีต้องติดตามมาตรการภาษีที่ออกใหม่เสมอ เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำผู้เสียภาษี และตรวจสอบภาษีได้ถูกต้องแม่นยำ

4) ด้านกฎหมาย นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมด้านกฎหมายอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ด้านกฎหมายของธุรกิจที่กำกับดูแล มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.75) และมีความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วมระหว่างประเทศ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.48) อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานปัจจุบันยังมีผู้เสียภาษีหรือนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนน้อย นักตรวจสอบภาษีจึงมีความชำนาญด้านนี้น้อย

5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับความพร้อมที่จะใช้ระบบเทคโนโลยีใหม่ๆ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.74) รองลงมาคือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.7) และการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานตรวจสอบ (ค่าเฉลี่ย 3.65) ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานต้องจัดทำรายงานด้วยคอมพิวเตอร์และติดต่อสื่อสารกับผู้เสียภาษีทางอีเมลนักตรวจสอบภาษีจึงมีความชำนาญด้านนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักตรวจสอบภาษีของสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับของความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันผลการทดสอบ พบว่า

1) เพศ นักตรวจสอบภาษีที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันเฉพาะด้านบัญชี และด้านภาษี เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 บางส่วน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี จำแนกตามเพศ ด้วยวิธี T-Test

ความพร้อม	เพศ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านภาษา	ชาย	25	2.687	0.798	0.169	0.682	ไม่แตกต่าง
	หญิง	169	2.640	0.839			
ด้านบัญชี	ชาย	25	3.040	0.946	8.708	0.004	แตกต่าง
	หญิง	169	3.066	0.611			
ด้านภาษี	ชาย	25	2.935	0.889	4.712	0.031	แตกต่าง
	หญิง	169	3.001	0.595			
ด้านกฎหมาย	ชาย	25	2.752	0.965	0.743	0.39	ไม่แตกต่าง
	หญิง	169	2.589	0.795			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ชาย	25	3.584	0.690	1.624	0.204	ไม่แตกต่าง
	หญิง	169	3.593	0.804			

2) อายุ นักตรวจสอบภาษีที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม ของนักตรวจสอบภาษี จำแนกตามอายุ ด้วยวิธี One-Way Anova

ความพร้อม	อายุ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านภาษา	ต่ำกว่า 25 ปี	8	3.646	0.339	13.747	0.000	แตกต่าง
	25-35 ปี	38	3.171	0.801			
	36-45 ปี	126	2.448	0.786			
	46-55 ปี	22	2.508	0.614			

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม ของนักตรวจสอบภาษี จำแนกตามอายุ ด้วยวิธี One-Way Anova (ต่อ)

ความพร้อม	อายุ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านบัญชี	ต่ำกว่า 25 ปี	8	3.167	0.445	3.569	0.015	แตกต่างกัน
	25-35 ปี	38	3.294	0.553			
	36-45 ปี	126	2.952	0.681			
	46-55 ปี	22	3.258	0.650			
ด้านภาษี	ต่ำกว่า 25 ปี	8	2.807	0.281	3.473	0.017	แตกต่างกัน
	25-35 ปี	38	3.256	0.624			
	36-45 ปี	126	2.906	0.663			
	46-55 ปี	22	3.095	0.466			
ด้านกฎหมาย	ต่ำกว่า 25 ปี	8	2.525	0.489	2.873	0.038	แตกต่างกัน
	25-35 ปี	38	2.926	0.633			
	36-45 ปี	126	2.502	0.885			
	46-55 ปี	22	2.718	0.658			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ต่ำกว่า 25 ปี	8	4.000	0.454	15.016	0.000	แตกต่างกัน
	25-35 ปี	38	4.237	0.642			
	36-45 ปี	126	3.432	0.739			
	46-55 ปี	22	3.246	0.758			

3) **ระดับการศึกษา** นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 1

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม ของนักตรวจสอบภาษี จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธี T-Test

ความพร้อม	การศึกษา	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านภาษา	ปริญญาตรี	79	2.637	0.795	0.324	0.57	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาโท	115	2.652	0.859			
ด้านบัญชี	ปริญญาตรี	79	3.078	0.603	0.39	0.533	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาโท	115	3.052	0.699			
ด้านภาษี	ปริญญาตรี	79	3.045	0.592	0.8	0.372	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาโท	115	2.956	0.668			

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม ของนักตรวจสอบภาษี จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธี T-Test (ต่อ)

ความพร้อม	การศึกษา	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านกฎหมาย	ปริญญาตรี	79	2.615	0.808	0.025	0.875	ไม่แตกต่าง
	ปริญญาโท	115	2.607	0.828			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ปริญญาตรี	79	3.689	0.824	0.915	0.34	ไม่แตกต่าง
	ปริญญาโท	115	3.525	0.760			

4) อายุการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษี นักตรวจสอบภาษีที่มีอายุการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันเฉพาะด้านภาษาด้านบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 1 บางส่วน

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม จำแนกตามอายุการทำงาน ด้วยวิธี One-Way Anova

ความพร้อม	อายุการทำงาน	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านภาษา	ต่ำกว่า 5 ปี	39	3.222	0.874	7.372	0.000	แตกต่าง
	5-10 ปี	22	2.758	0.781			
	11-15 ปี	92	2.476	0.767			
	16-20 ปี	31	2.436	0.765			
	21 ปีขึ้นไป	10	2.367	0.537			
ด้านบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	39	3.239	0.517	3.926	0.004	แตกต่าง
	5-10 ปี	22	3.197	0.814			
	11-15 ปี	92	2.880	0.633			
	16-20 ปี	31	3.301	0.660			
	21 ปีขึ้นไป	10	3.017	0.669			
ด้านภาษี	ต่ำกว่า 5 ปี	39	3.131	0.624	1.676	0.157	ไม่แตกต่าง
	5-10 ปี	22	3.161	0.747			
	11-15 ปี	92	2.877	0.634			
	16-20 ปี	31	3.044	0.542			
	21 ปีขึ้นไป	10	2.982	0.668			
ด้านกฎหมาย	ต่ำกว่า 5 ปี	39	2.867	0.638	1.933	0.107	ไม่แตกต่าง
	5-10 ปี	22	2.746	0.999			
	11-15 ปี	92	2.489	0.818			
	16-20 ปี	31	2.639	0.916			
	21 ปีขึ้นไป	10	2.340	0.401			

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพร้อม จำแนกตามอายุการทำงาน ด้วยวิธี One-Way Anova (ต่อ)

ความพร้อม	อายุการทำงาน	N	Mean	S.D.	F	Sig.	ผลการทดสอบ
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ต่ำกว่า 5 ปี	39	4.026	0.517	10.619	0.000	แตกต่าง
	5-10 ปี	22	4.155	0.871			
	11-15 ปี	92	3.317	0.768			
	16-20 ปี	31	3.548	0.732			
	21 ปีขึ้นไป	10	3.320	0.492			

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี

ความพร้อม	ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร			
	Pearson's Correlation (r)	Sig.	ระดับ	ทิศทาง
ด้านภาษา	0.116	0.107	น้อยที่สุด	ทิศทางเดียวกัน
ด้านบัญชี	0.373*	0.000	น้อย	ทิศทางเดียวกัน
ด้านภาษี	0.459*	0.000	ปานกลาง	ทิศทางเดียวกัน
ด้านกฎหมาย	0.336*	0.000	น้อย	ทิศทางเดียวกัน
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.272*	0.000	น้อย	ทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านภาษาที่ไม่มีความสัมพันธ์ ผลการทดสอบ ยอมรับสมมติฐานที่ 2 เพียงบางส่วน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักตรวจสอบภาษี

ความพร้อม	ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร			
	Pearson's Correlation (r)	Sig.	ระดับ	ทิศทาง
ด้านภาษา	0.104	0.148	น้อยที่สุด	ทิศทางเดียวกัน
ด้านบัญชี	0.231*	0.001	น้อย	ทิศทางเดียวกัน
ด้านภาษี	0.217*	0.002	น้อย	ทิศทางเดียวกัน
ด้านกฎหมาย	0.097	0.176	น้อยที่สุด	ทิศทางเดียวกัน
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.385*	0.000	น้อย	ทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านบัญชี ด้านภาษี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านภาษา และด้านกฎหมายที่ไม่มีความสัมพันธ์ ผลการทดสอบ ยอมรับสมมติฐานที่ 3 เพียงบางส่วน

อภิปรายผลการวิจัย

1) เพศ นักตรวจสอบภาษีที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แตกต่างกันอย่างเฉพาะด้านบัญชี และด้านภาษี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันทุกด้าน เช่นเดียวกับ นฤมล สุ่มรรคา (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของบุคคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี พบว่า บุคคลากรทางบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน และกิตติยาภรณ์ อินธิปิก (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน

2) อายุ นักตรวจสอบภาษีที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) พบว่า เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันแต่เฉพาะด้านภาษาและด้านภาษี เช่นเดียวกับและกิตติยาภรณ์ อินธิปิก (2557) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับ นฤมล สุ่มรรคา (2554) ที่พบว่า บุคคลากรทางบัญชีที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน

3) ระดับการศึกษา นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) พบว่า เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันเฉพาะด้านภาษาและด้านภาษี เช่นเดียวกับ นฤมล สุ่มรรคา (2554) ที่พบว่า บุคคลากรทางบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในทุกด้าน และกิตติยาภรณ์ อินธิปิก (2557) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

4) อาศัยการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษี นักตรวจสอบภาษีที่มีอายุการทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในเฉพาะด้านภาษา ด้านบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ แก้วศรี (2556) พบว่า เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันแต่เฉพาะด้านภาษา ด้านบัญชี และด้านภาษี เช่นเดียวกับ นฤมล สุ่มรรคา (2554) ที่พบว่า บุคคลากรทางบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในด้านภาษา และด้านกฎหมาย และกิติยาภรณ์ อินธิพิภ (2557) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

5) ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านบัญชี ด้านภาษี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยกเว้นด้านภาษาที่ไม่มีความสัมพันธ์หรือมีค่าน้อยที่สุด ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า การที่องค์กรส่งเสริมการเรียนรู้ให้เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการจัดฝึกอบรม จัดแหล่งข้อมูลต่างๆ จะทำให้นักตรวจสอบเกิดความพร้อมในด้านต่างๆ ขึ้น แต่อาจจะยังไม่ครอบคลุมถึงด้านภาษาอังกฤษที่นักตรวจสอบภาษียังมีความพร้อมน้อยอยู่

6) ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านบัญชี ด้านภาษี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยกเว้นด้านภาษา และด้านกฎหมายที่ไม่มีความสัมพันธ์หรือมีค่าน้อยที่สุด ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า แรงสนับสนุนภายใน มาจากแรงกระตุ้นภายในของแต่ละบุคคลที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน ยกเว้นด้านภาษา หากไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันอาจทำให้เกิดการเรียนรู้ได้น้อย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพร้อม น้อยที่สุด คือ องค์ความรู้เรื่องการจัดเก็บภาษีด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านภาษา ด้านบัญชี และด้านบัญชี ตามลำดับ โดยทั้ง 4 ด้านมีความพร้อมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลวิจัยพบว่า นักตรวจสอบภาษีให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร เรื่องการจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องมากที่สุด อยู่ในความสำคัญระดับมาก ดังนั้น องค์กรจึงควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักตรวจสอบภาษี โดยการจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความพร้อม ทักษะในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษา การจัดทำรายงานด้วยภาษาอังกฤษ และการให้บริการผู้เสียภาษีชาวต่างชาติที่เข้ามาติดต่อ ส่วนความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ระหว่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ และความรู้เกี่ยวกับการลงทุนของกลุ่มสมาชิกอาเซียน ซึ่งนักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย เพื่อให้ให้นักตรวจสอบภาษีความรู้มากขึ้น สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2) จากผลการวิจัยพบว่า นักตรวจสอบภาษีให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการได้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการโอกาสการเติบโตในหน้าที่การงานซึ่งให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ดังนั้น องค์กรจึงควรให้ผลตอบแทนหรือให้โอกาสการเติบโตในหน้าที่การงานแก่นักตรวจสอบที่มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เป็นการกระตุ้นให้นักตรวจสอบภาษีมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาความรู้ตัวเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3) ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของนักตรวจสอบภาษีของสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการประเมินความพร้อมความสามารถของนักตรวจสอบภาษี และนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับบุคลากรในหน่วยงานของตน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ของกรมสรรพากร เท่านั้น จึงควรทำการศึกษาขยายขอบเขตการศึกษาเป็นศึกษาทุกหน่วยงานของกรมสรรพากร หรือศึกษาในหน่วยงานอื่น หรือองค์กรอื่น แล้วนำมาเปรียบเทียบผลกัน เพื่อความเที่ยงตรงในการศึกษามากยิ่งขึ้น และยังทำให้ทราบถึงความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของแต่ละหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

2) ควรทำการศึกษาในสาขาวิชาชีพอื่น เช่น นักวิชาการการเงินและบัญชี นิติกร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ นักทรัพยากรบุคคล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เป็นต้น แล้วนำมาเปรียบเทียบผลกัน เพื่อทราบถึงความแตกต่างของแต่ละสาขาวิชาชีพ แล้วนำมาพัฒนาศักยภาพในสาขาวิชาชีพของตนเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3) ในการวิจัยเชิงคุณภาพของงานวิจัยนี้ เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านงานตรวจสอบเพียง 3 ท่าน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในวงแคบอาจจะขาดข้อมูลที่น่าสนใจในเชิงลึก ดังนั้นจึงเสนอให้มีการใช้วิธีการทำสนทนากลุ่ม เข้ามาเป็นวิธีการเก็บข้อมูลอีกทางหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม หรือศึกษาความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีแยกเป็นรายธุรกิจที่กำกับดูแล เป็นต้น เพื่อให้ทราบความพร้อมของนักตรวจสอบภาษีได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5) ในการวิจัยเชิงปริมาณของงานวิจัยนี้ การศึกษาความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านต่างๆ เป็นเพียงการวัดทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของนักตรวจสอบภาษีที่มีต่อความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของตนเอง ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นลักษณะทัศนคติส่วนบุคคล ดังนั้นจึงเสนอให้มีการวัดความรู้หรือทดสอบความรู้ด้านต่างๆ ของนักตรวจสอบภาษีเข้ามาเป็นวิธีการเก็บข้อมูลอีกทางหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2558). *สรุปข้อมูลเรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*.
สืบค้น 16 มกราคม 2559, จาก <http://cec.dip.go.th/Portals/6/.../4%20AEC%20เตรียมความพร้อม.docx>
- กรมสรรพากร. (2555). *ประกาศกรมสรรพากร เรื่อง รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในกรมสรรพากร*. สืบค้น 21 มกราคม 2559, จาก www.rd.go.th/publish/fileadmin/download/jortor/c3-23-2-55.pdf
- กรมสรรพากร. (2556). *แผนยุทธศาสตร์กรมสรรพากรเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*.
สืบค้น 21 มกราคม 2559, จาก http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/AEC/2-1-StrategyMap-RD-AEC.pdf
- กรมสรรพากร. (2559). *รายชื่อข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ สังกัดสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่*. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://10.20.25.2/jortor/fperson/NameByOff.php>
- กระทรวงการคลัง. (2553). *อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง*. สืบค้น 18 มกราคม 2559,
จาก http://www.mof.go.th/home/overall_1.html
- กิตติยาภรณ์ อินธิปิก. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- นฤมล สุ่มรรคา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). ปทุมธานี:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สามารถชาย จอมวิญญา. (2554). *การเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่ประชาคมอาเซียน*. ในสำนักงาน ก.พ., *มติใหม่ที่ทำทนาย* (น.119). นนทบุรี: สำนักงาน ก.พ..
- อารีรัตน์ แก้วศรี. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Yamane Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.